

Visn. Lviv. Univ., Ser. Zhurn. 2024: 54-55; 68–74 • DOI: <http://dx.doi.org/10.30970/vjo.2024.54-55.12148>

УДК 654.195:[821.161.2-4:801.631.2-021.414]

ФУНКЦІ ПАЗВИ В ЕФІРНОМУ ТЕКСТІ (НА ПРИКЛАДІ РАДІОЕСЕЮ «ДЛЯ ТИХ, ХТО НЕ СПИТЬ»)

Наталія Лебеденко

*Львівський національний університет імені Івана Франка,
вул. Генерала Чупринки, 49, 79044, Львів, Україна
e-mail: Nataliya.Mykhaylychenko@lnu.edu.ua
<https://orcid.org/0000-0003-3599-3914>*

Стаття присвячена аналізу ролі павзи в одному із 25 радіоесеїв проекту «Повітряна стихія. Радіоесеїстика голосами сучасних авторів» на Радіо Культура. З'ясовано, що павза як один з інтонаційних параметрів усного тексту виконує не лише структурну функцію в організації тексту, але є важливим виражальним засобом на радіо. Автор есею «Для тих, хто не спить» Юрій Андрухович вправно робить павзи, зважаючи на логіку тексту та відображаючи особливості українського національного інтонування.

Ключові слова: павза, радіо, радіоесей, інтонація.

Постановка проблеми. Проект «Повітряна стихія. Радіоесеїстика голосами сучасних авторів» на Радіо Культура охопив 25 радіоесеїв, які автори начитали своїми голосами. Розпочав програму радіоесей Юрія Андруховича «Для тих, хто не спить», де автор розповідає свої спогади про радіо. Особливості павзації саме цього есею стали об'єктом пропонованого дослідження.

Мета статті – з'ясувати функції павз у радіоесеї, який озвучує сам автор. Павза належить до важливих інтонаційних параметрів усного тексту, зокрема радійного, і разом з мелодикою, темпом, ритмом, логічними наголосами, тоном, тембром голосу формує інтонаційний малюнок усного тексту. Кожній мові властиві власні правила та вимоги до інтонування. Особливості інтонації української мови відображають її мелодійність та наспівність і є одним із важливих критеріїв її милозвучності. Правильно розставляючи логічні наголоси, павзи, фразові наголоси, журналіст створює ритмічність інформаційного тексту, яку спостерігаємо навіть у деяких жанрах художньо-публіцистичних радіотекстів. Від того, як інтонаційно організує диктор свій текст, залежить його зміст і сприйняття слухачів. Аналізований есей начитує своїм голосом сам автор, а, відповідно, створює такий інтонаційний малюнок, який найточніше передає зміст того, про що він хоче розповісти своїм слухачам. Олена Гусейнова, продюсерка і редакторка Радіо Культура, вважає, що радіоесей звучить сильніше і правдивіше, якщо його читає авторський голос: «Я вірю в магію голосу. Вірю в те, що відбувається щось ще, додаткова смислова лакуна, в яку ти потрапляєш і починаєш жити іншим рефлексивним життям. І це те, за що я люблю есеїстику...

І мені здається, що це трапляється саме тоді, коли працює голос. Особливо авторський, не акторський, з усіма його вадами, проблемами, обмовками. І я якраз ціную ось цю спонтанність – те, що народжене тут і тепер»¹.

Студенти IV курсу кафедри радіомовлення і телебачення минулого навчального року (2022-2023) мали завдання з дисципліни «Методика створення художньо-публіцистичного радіотексту» проаналізувати радіотексти за кількома критеріями. Після його виконання всі ділилися своїми враженнями та думками, наголосивши, що «по-новому відкрили для себе радіо», прослухавши ці радіоесеї. На наше переконання, на такі позитивні відгуки вплинуло кілька чинників, зокрема авторський голос, правильне і вдале інтонування, особливо за допомогою логічних, фразових наголосів і павз, та актуальність тем есеїв, їх зв'язок із теперішніми подіями. Вважаємо, що автори впоралися зі своїм завданням. Адже слухаючи ці тексти, ніби потрапляєш у світ, про який говорить диктор, уява малює образи, події, відчуття. І все це завдяки слову та правильно підібраним акустичним засобам.

Теоретичне підґрунтя. Теоретичною базою дослідження стали праці з теле- та радіожурналістики, зокрема робота колективу кафедри радіомовлення і телебачення ЛНУ ім. І. Франка², яка містить поради щодо створення доброго радіоматеріалу будь-якого жанру, а також праці В. В. Лизанчука³, Ю. В. Любченка⁴ про виразальні засоби журналістських радіожанрів. Інтонаційну виразність журналістського тексту досліджувала О. Штурнак⁵, техніку усного мовлення⁶ та виділення логічних павз в усному мовленні – Ю. Єлісовенко⁷. Практичні поради щодо опанування інтонаційною виразністю усного тексту, зокрема виділення павз, містять праці О. Сербенської⁸ тощо. Однак, на нашу думку, мало дослідженими є особливості інтонування конкретних жанрів.

Методологічна основа дослідження. Для дослідження павзації в радіоесеї використали методи: *спостереження* (під час прослуховування радіоесею та визначення павз), *аналізу* (під час аналізу функцій павз в усному тексті) та *опису* (для опису ролі павзи в радіотексті).

¹ Червоткіна, І. (2022), «Есеїстика у фото, радіо й мистецтві – чим вона унікальна», доступно за адресою: <https://pen.org.ua/esejistyka-v-foto-radio-j-mystetstvi-chym-vona-unikalna>

² Лизанчук, В. В., Крупський, І. В., Білоус, О. М., Дворянин, П. Я., Лебеденко, Н. С., Білоус, Р. О. (2021). *Телевізійна та радіокомунікація: історія, теорія, новітні практики: підручник*, ЛНУ імені Івана Франка, Львів, 420 с.

³ Лизанчук, В. В. (2006). *Основи радіожурналістики: підручник*, Знання, К., 628 с.

⁴ Любченко, Ю. В. (2016). *Виразальна система радіожурналістики: монографія*, АА ТанDEM, Запоріжжя, 192 с.

⁵ Штурнак, О. Г. (2007), «Інтонаційна виразність – важливий елемент телевізійного тексту», доступно за адресою: <http://journalib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=1939>

⁶ Єлісовенко, Ю. П. (2008). *Ораторське мистецтво: постановка голосу й мовлення: Навчальний посібник*, Агіка, К., 204 с.

⁷ Єлісовенко, Ю. (2001), «Логічні паузи в тексті та мовленні», доступно за адресою: <http://journalib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=2077>; Єлісовенко, Ю. (2001), «Культура і техніка мовлення в телерадіожурналістиці», *Стиль і текст*, вип. 2, С. 168-175.

⁸ Сербенська, О. (2004). *Культура усного мовлення. Практикум: Навчальний посібник*, Центр навчальної літератури, Київ, 216 с.; Сербенська, О. (2020). *Голос і звуки рідної мови*, Апріорі, Львів, 280 с.

Виклад основного матеріалу дослідження. Найважливіше та найемоційніше в радійному тексті виділяємо за допомогою інтонації. Навіть якщо звук лише інтонувати, в ньому буде закладене певне значення, відтворене тим, хто вимовляє, сприйняте тим, хто слухає⁹. Павза в мовленні – один з найважливіших компонентів інтонації. Слово *павза* походить від латинського *pausa* «зупинка, затримка, припинення» – перерва в мовному потоці¹⁰. Павзація є потрібним елементом членування тексту, одним із засобів активізації уваги слухачів, виділення важливих компонентів мовленнєвого потоку¹¹. Досліджуючи логічні павзи в усному тексті, Ю. Єлісовенко зауважує, що логічні паузи є безпосереднім проявом логіки читання (говоріння), яка, своєю чергою, поряд з технікою мовлення та елементами емоційно-образної виразності, є невід’ємним компонентом інтонації¹². Логічну паузу ставимо між двома думками, тобто між двома семантичними центрами. Німецькі дослідники Д. Мой і М. Ордольфф телевізійного тексту слушно зауважили, що за допомогою павз можна змінювати темп мовлення. Після абзаців, підрядних речень, при вставних словах павзи структурують текст і полегшують його розуміння. За допомогою павзи диктор має можливість вдихати повітря, якщо його не вистачає. Тому що, тільки коли повітря достатньо, можна вимовляти відповідні акцентуації¹³. Окрім того, павзи можуть бути не менш промовистими, ніж слова, тобто виконувати виражальну функцію.

Юрій Андрухович, начитуючи радіоесеї «Для тих, хто не спить», вміло використовує павзацію як один з головних елементів усного тексту взагалі. Автор робить не лише логічні павзи, але й уживає павзи, які відтворюють його авторський стиль, формують цілісну темпоритмічну структуру тексту, незважаючи на те, що есеї належить до прозових жанрів.

Під час аналізу павзації радіоесею виокремлюємо:

Павзи, що структурують текст. Такі павзи виокремлюють абзаци, речення, частини речень, семантичні центри в реченні, їх роблять для відтворення інтершумів, що переносять слухача в просторі і часі тощо, тобто логічно структурують усний текст для його правильного розуміння. Наприклад, у реченні «*Коли я опанував літери, / то зміг на ній прочитати слово «Сарапул»*» автор робить павзу після слова *літери* для того, щоб відділити підрядну частину речення від головної і водночас відокремити два семантичні центри виразу. У реченні «*Йосип Ротський / полюбив радіо...»* маємо предикативну (присудкову) павзу, яка відокремлює групу підмета від групи присудка. У реченні «*Іноді намагався побавити радіовиставами – / незмінною загибеллю ескадри чи несмішним калиновим гаєм, / по суботах заливався локальним концертом на замовлення / на фоні зі словами / з його пласкою радянською музикою*»

⁹ Михайличенко, Н. (2017), «Магія радіозвуку – бути побаченим і почутим», *Теле- та радіо-журналістика [збірник наукових праць]*, вип. 16, ЛНУ імені Івана Франка, Львів, С. 261–266.

¹⁰ Русанівський, В. М. (ред.) [та ін.] (2004). *Українська мова : енциклопедія*, «Українська енциклопедія» ім. М. П. Бажана, Київ, С. 462.

¹¹ Михайличенко, Н. (2017), «Магія радіозвуку – бути побаченим і почутим», *Теле- та радіо-журналістика [збірник наукових праць]*, вип. 16, ЛНУ імені Івана Франка, Львів, С. 263.

¹² Єлісовенко, Ю. (2001), «Логічні паузи в тексті та мовленні», доступно за адресою: <http://journalib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=2077>

¹³ Мой, Д., Ордольфф, М. (2019). *Телевізійна журналістика: Практична журналістика*, том 62, Академія української преси, Центр вільної преси, Київ, С. 183.

Юрій Андрухович робить кілька павз після звукових дієслів для відтворення інтершумів.

Павзи для виділення логічних наголосів. Автор робить павзи в реченні перед та після певних слів для того, щоб виділити логічний наголос, тобто наголосити на тому, що вважає найважливішим. Наприклад, у реченні *«Йосип Ротський полюбив радіо в ті ж таки підліткові роки, коли взагалі / полюбив /»* диктор за допомогою павз виділяє слово *полюбив*, роблячи його таким чином семантично важливим. Однак у цьому випадку павза може слугувати також для зміни темпу мовлення. За допомогою павз Юрій Андрухович виділяє слова *не пригадую*, *перший* та *репродуктор* у таких реченнях: *«Інших можливостей для радіовтілення я в тих часах / не пригадую»*; *«Перший / подобався найменше, якщо взагалі подобався»*; *«Його тому й називали брехунцем частіше, ніж / репродуктором»*. В останньому реченні, незважаючи на те, що розділовий знак стоїть перед сполучником *ніж*, проте автор робить павзу після нього, щоб виділити логічний наголос на слові *репродуктор*. Узагалі такі випадки, коли павза в усному мовленні не збігається із розділовим знаком на письмі, не поодинокі і стосуються вони сполучників, вставних слів, звертань тощо.

Нерідко Юрій Андрухович робить трохи довшу павзу для конкретизації того, про що говорив у першій частині безсполучникового речення: *«Про себе я можу сказати приблизно те саме: / радіо я полюбив підлітком»*. Друга частина цього речення конкретизує сполучення *те саме* з першої. У таких випадках, коли диктор подовжує павзу, слухач ще краще зосереджує увагу на тому, що буде далі.

Павза виокремлення вставних та вставлених конструкцій. У радіоесеї наявні речення зі вставними та вставленими конструкціями та вставними словами. За допомогою зміни темпу мовлення під час читання вставних та вставлених конструкцій та павз перед і після них автор вміло виокремлює їх, і в усному мовленні чітко зрозуміло, що йдеться про сполуки, взяті в дужки або виділені тире в писемному. Наприклад: *«На ті часи цих проявів / (якщо виключити вуличні гучномовці) / було всього три»*; *«Я любив нашу радіолу з таких чотирьох / (їх існувало більше, але ці найсуттєвіші) / причин»*. Виділені конструкції диктор начитує іншим (швидшим) темпом без павз.

Павза переліку. У тексті радіоесеї наявні однорідні члени речення та перелік підпунктів. Юрій Андрухович під час їх начитування вживає павзи переліку, однакові за часом, даючи слухачам можливість зосередитися та запам'ятати: *«Добрі для літа, / для ріки, / пляжу, / поля і лісу, / для вечірньої втечі у спокусливу темряву на задньому сидінні мотоцикла, вони стали невід'ємним аксесуаром перших еротичних пригод»*; *«Я любив нашу радіолу з таких чотирьох (їх існувало більше, але ці найсуттєвіші) причин: / а) / на ній можна було крутити платівки; / б) / вільний вибір країни та станції зі значно ширшим, ніж переважно у транзисторів, діапазоном – довгі, середні, короткі та ультракороткі хвилі; / в) / моя канапа розташовувалася до неї впритул – отже, вночі я міг удавати, нібито сплю; / г) / мій письмовий стіл (у мене вже й тоді якийсь був) так само розташовувався до неї впритул – отже, вечорами я міг удавати, ніби готую уроки»*. Речення з однорідними членами чи підпунктами нерідко бувають довгі, і важливо їх прочитати так, щоб зберегти зв'язок із початком речення. Саме цю функцію виконують правильно зроблені павзи переліку.

Павзи зміни темпу мовлення. Юрій Андрухович у своєму есеї робить павзи в кінці речень, виділяючи в кінці кожне слово. Наприклад: *«Він промовляв офіціозом,*

усіма його левітанами й левітанами, / штучно- / диктаторською / вимовою дикторів» або: «Але у підліткові роки я вже, природна річ, / цілком / позбувся / їхнього впливу»; «...вони стали невід'ємним аксесуаром / перших / еротичних / пригод»; «Транзистор натомість, немов інтернет, що заволодіє нами трьома десятиріччями пізніше, / провокаційно / виманював / за межі дозволеного». Узагалі найчастіше павзи в прозових текстах роблять в кінці речення. На наше переконання, такі павзи автор вживає не лише для того, щоб уповільнити темп мовлення, але й для того, щоб активізувати увагу слухачів до чогось важливого, дати час осмислити вимовлене: «Що ж до коротких з їхніми аж двома діапазонами, KB1 і KB2, то там / і пульсувало / заборонене». Якщо простежити частоту таких уповільнень темпу в кінці речень, то можна зауважити, що автор використовує такий прийом періодично, що створює ритмічність радіоесею, незважаючи на те, що це прозовий жанр. Останнє речення есею автор узагалі начитав з павзами майже після кожного слова і нижчою гучністю голосу: «Вмикайте / свої / теперішні / «радіоли», / наближайте їхні звуки / упритул / до ваших ліжок, / вмошуйтеся поодиночі чи парами, / заплющуйте очі, / але не спіть». Це спонукальне до дій речення містить 5 дієслів наказового способу, а інтонація автора нагадує медитативне начитування, використане, на нашу думку, свідомо, щоб спонукати слухачів до дії слухати радіо.

Результати і перспективи подальших досліджень. Павзація – це окремий елемент усного тексту, який доповнює його логіку, структурує його, є виразальним засобом, а інколи й окремим авторським прийомом. Результати дослідження показали, що павза – це не просто зупинка в мовленнєвому потоці, це набагато більше, адже інформує слухача про зміст висловлюваного, допомагає виокремити найважливіше, активізує увагу, дає час для осмислення чогось вимовленого, розвиває уяву тощо. Перспективи подальших досліджень пов'язуємо з аналізом ролі павзи в усних журналістських текстах різних жанрів. Це доповнить уже наявні знання і допоможе майбутнім журналістам виробляти навички правильного інтонування текстів за допомогою практичних порад.

Висновок. Павзація радіотексту відображає національні особливості інтонування української мови, робить усне мовлення мелодійним та плавним, водночас виконуючи низку функцій у радіотексті: структурує усний текст на абзаци, речення, семантичні центри; залишає місце для відтворення інтершумів; допомагає виділяти логічні наголоси та змінювати темп мовлення; повертає або зосереджує увагу, активізує уяву слухачів, спонукає їх до роздумів та дій.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Єлісовенко, Ю. П. (2008). *Ораторське мистецтво: постановка голосу й мовлення: Навчальний посібник*, Агіка, К., 204 с.
2. Єлісовенко, Ю. (2001). «Логічні паузи в тексті та мовленні», доступно за адресою: <http://journlib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=2077> (дата перегляду 15 жовтня 2023).
3. Єлісовенко, Ю. (2001). «Культура і техніка мовлення в телерадіожурналістиці», *Стиль і текст*, вип. 2, С. 168-175.
4. Лизанчук, В. В. (2006). *Основи радіожурналістики: підручник*, Знання, К., 628 с.

5. Лизанчук, В. В., Крупський, І. В., Білоус, О. М., Дворянин, П. Я., Лебеденко, Н. Є., Білоус, Р. О. (2021). *Телевізійна та радіокомунікація: історія, теорія, новітні практики: підручник*, ЛНУ імені Івана Франка, Львів, 420 с.
6. Любченко, Ю. В. (2016). *Виразальна система радіожурналістики: монографія*, АА Тандем, Запоріжжя, 192 с.
7. Михайличенко, Н. (2017). «Магія радіозвуку – бути побаченим і почутим», Теле- та радіожурналістика [збірник наукових праць], вип. 16, ЛНУ імені Івана Франка, Львів, С. 261–266.
8. Мой, Д., Ордольф, М. (2019). *Телевізійна журналістика: Практична журналістика*, том 62, Академія української преси, Центр вільної преси, Київ, 234 с.
9. Русанівський, В. М. [та ін.] (2004). *Українська мова : енциклопедія*, НАН України, Ін-т мовознав. ім. О. О. Потебні, Ін-т укр. мови; вид. 2-ге, випр. і допов., «Українська енциклопедія» ім. М. П. Бажана, Київ, 820 с.
10. Сербенська, О. (2004). *Культура усного мовлення. Практикум: Навчальний посібник*, Центр навчальної літератури, Київ, 216 с.
11. Сербенська, О. (2020). *Голос і звуки рідної мови*, Апріорі, Львів, 280 с.
12. Червоткіна, І. (2022), «Есеїстика у фото, радіо й мистецтві – чим вона унікальна», доступно за адресою: <https://pen.org.ua/eseyistyka-v-foto-radio-j-mystetstvi-chym-vona-unikalna> (дата перегляду 2 жовтня 2023).
13. Штурнак, О. Г. (2007), «Інтонаційна виразність – важливий елемент телевізійного тексту», доступно за адресою: <http://journlib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=1939> (дата перегляду 12 жовтня 2023).

REFERENCES

1. Chervotkina, I. (2022), «Eseistyka u foto, radio y mystetstvi – chym vona unikalna», dostupno za adresoiu: <https://pen.org.ua/eseyistyka-v-foto-radio-j-mystetstvi-chym-vona-unikalna> (data perehliadu 2 zhovtnia 2023).
2. Liubchenko, Yu. V. (2016). Vyrachhalna systema radiozhurnalistyky: monohrafiia, AA Tandem, Zaporizhzhia, 192 s.
3. Lyzanchuk, V. V. (2006). Osnovy radiozhurnalistyky: pidruchnyk, Znannia, K., 628 s.
4. Lyzanchuk, V. V., Krupskiy, I. V., Bilous, O. M., Dvorianyn, P. Ya., Lebedenko, N. Ye., Bilous, R. O. (2021). Televiziina ta radiokomunikatsiia: istoriia, teoriia, novitni praktyky: pidruchnyk, LNU imeni Ivana Franka, Lviv, 420 s.
5. Moi, D., Ordolff, M. (2019). Televiziina zhurnalistyka: Praktychna zhurnalistyka, tom 62, Akademiia ukrainskoi presy, Tsentr vilnoi presy, Kyiv, 234 s.
6. Mykhailychenko, N. (2017). «Mahiia radiozvuku – buty pobachenym i pochutym», Tele- ta radiozhurnalistyka [zbirnyk naukovykh prats], vyp. 16, LNU imeni Ivana Franka, Lviv, S. 261–266.
7. Rusanivskiy, V. M. [ta in.] (2004). Ukrainska mova : entsyklopediia, NAN Ukrainy, In-t movoznav. im. O. O. Potebni, In-t ukr. movy; vyd. 2-he, vypr. i dopov., „Ukrainska entsyklopediia” im. M. P. Bazhana, Kyiv, 820. – S. 462.
8. Serbenska, O. (2004). Kultura usnoho movlennia. Praktykum: Navchalnyi posibnyk, Tsentr navchalnoi literatury, Kyiv, 216 s.
9. Serbenska, O. (2020). Holos i zvuky ridnoi movy, Apriori, Lviv, 280 s.

10. Shturnak, O. H. (2007), «Intonatsiina vyraznist – vazhlyvyi element televiziinoho tekstu», dostupno za adresoju: <http://journlib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=1939> (data perehliadu 12 zhovtnia 2023).
11. Yelisoenko, Yu. P. (2008). Oratorske mystetstvo: postanovka holosu y movlennia: Navchalnyi posibnyk, Ahika, K., 204 s.
12. Yelisoenko, Yu. (2001). «Lohichni pauzy v teksti ta movlenni», dostupno za adesoju: <http://journlib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=2077> (data perehliadu 15 zhovtnia 2023).
13. Yelisoenko, Yu. (2001). «Kultura i tekhnika movlennia v teleradiozhurnalistytsi», Styl i tekst, vyp. 2, S.168-175.

FUNCTIONS OF PAUSES IN A BROADCAST TEXT (CASE OF A RADIO ESSAY “FOR THOSE WHO ARE NOT SLEEPING”)

Nataliia Lebedenko

*Ivan Franko National University of Lviv,
Generala Chuprynky Str., 49, 79044, Lviv, Ukraine
e-mail: Nataliya.Mykhaylychenko@lmu.edu.ua
<https://orcid.org/0000-0003-3599-3914>*

The article explores the importance of pauses in radio broadcasts, specifically in one of 25 radio essays titled “For Those Who Are Not Sleeping” by Yurii Andrukhovych, which opened the project called “Air passion. Radio essays voiced by modern actors” on Kultura radio. The peculiarities of the radio essay intonation have been chosen as the object of the research.

The goal of the article is to identify the functions of pauses in the radio essay voiced by its author.

To study pauses in the radio essay, the methods of *observation* (when listening to the radio essay), *analysis* (when analyzing the functions of pauses in the spoken text), and *description* (when outlining the role of pauses in the radio text) were used.

The research reveals that pauses in spoken texts, particularly in radio essays, are an essential element that contributes to their structure, logic, and expressiveness. Sometimes, pauses also serve as a specific tool for the author. The study shows that pauses are not just a stop in the spoken flow, but an important element that informs the listener about the meaning of what is spoken.

The research also highlights the national features of the Ukrainian language in the “For Those Who Are Not Sleeping” radio essay. The pauses in the essay perform several functions, such as making the text more structured by abstracts, sentences, and semantic centers, providing space for reproduction of internoises, identifying logical stresses and varying the speech rate, attracting listeners’ attention, and encouraging them to reflect and act.

Future research should focus on studying pauses in journalistic texts of various genres. This will help expand available knowledge and assist future journalists in developing proper text intonation skills.

Key words: pause, radio, radio essay, intonation.